

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนบ้าน
ดอนวิทยาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหา กระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียน
บ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนบ้านดอน
วิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

สภาพปัจจุบันปัญหากระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ในโรงเรียน บ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหากระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียน ในโรงเรียน
บ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูล
เพื่อเสนอปัญหาด้านวินัยนักเรียน ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย
ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมประชุม
สนทนากลุ่มได้แสดงความคิดเห็นโดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อ
เสริมสร้างวินัยนักเรียน และสร้างความเข้าใจร่วมกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย รวมทั้งการระดมความคิด
เพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหา แนวทางแก้ไขพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการ
แต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูก
ที่ โดยดำเนินการเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2556 เวลา 09.00-12.00 น. ที่ห้องประชุมโรงเรียน
บ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยมีรายละเอียด
การประชุม ดังนี้

1. ผู้เข้าประชุมประกอบด้วย ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และผู้ที่
เกี่ยวข้อง จำนวน 36 คน
2. กิจกรรมในการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิด ผู้วิจัยได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้
ร่วมวิจัย ถึงสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ได้จากการบันทึก สังเกต การสอบถาม การพูดคุยอย่างไม่เป็น
ทางการและจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี 2555 เกี่ยวกับปัญหาการขาดวินัยของ
นักเรียนใน ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และ
ด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่ของนักเรียน ซึ่งถือเป็นวินัยเบื้องต้นที่จำเป็นที่ครูจะต้องมีส่วนร่วมกัน
ในการสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นความสำคัญ ให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน และ

นักเรียนทุกคนจะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องฝึกจนเป็นนิสัยและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ ผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ถึงสภาพปัญหาของโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ประชุมได้สรุปว่าปัญหาดังกล่าวน่าจะมาจากสาเหตุดังนี้ 1) การปล่อยปละละเลยของครูในโรงเรียนที่ไม่ได้ควบคุม กำกับให้ความรู้อย่างสม่ำเสมอ 2) ไม่มีกิจกรรมพัฒนาวินัยดังกล่าวที่เป็นรูปธรรม 3) ความตึกคองของนักเรียนคิดว่า การแต่งตัวผิดระเบียบแล้วจะทำให้นักเรียนดูเท่ เพื่อน ๆ ในกลุ่มยอมรับ และเลียนแบบพฤติกรรมของรุ่นพี่.3 3) ปัญหาที่ผู้ปกครองได้บอกเตือนนักเรียนแล้ว แต่นักเรียนยังมีค่านิยมที่ผิด ๆ ไม่ฟัง ไม่ปฏิบัติตามทำให้ผู้ปกครอง คิดว่าไม่มีประโยชน์จึงไม่ได้คอยกำชับบุตรหลาน จากประเด็นปัญหาและสาเหตุดังกล่าว ประธานในที่ประชุมจึงชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และความจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกายของนักเรียน โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เข้ามาช่วย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาวินัยนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากนักเรียนให้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ที่ประชุมได้สรุปประเด็นปัญหาที่พบและกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้พัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัย ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่ของนักเรียน คือ กิจกรรมเสริมสร้างนิสัยโดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกายและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงต่อเวลา กิจกรรมสัมพันธ์ บ้าน โรงเรียน ชุมชน กิจกรรมพัฒนาวินัย (เชิงบวก) และการนิเทศติดตาม โดยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 56 คน ที่ขาดวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่ โดยจำแนกเป็นนักเรียนชาย จำนวน 20 คน นักเรียนหญิง 36 คน การดำเนินการประชุมระดมความคิดโดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งพบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความเข้าใจในปัญหาวินัย ของนักเรียนเป็นอย่างดี และมีความเห็นสอดคล้องกันในการกำหนดกลยุทธ์ที่ใช้พัฒนาการดำเนินงานดังกล่าวโดยมีความตั้งใจที่จะร่วมมือในการแก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายด้านการรักษาความสะอาดของร่างกายด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่โรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร โดยในที่ประชุมมีการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน พอสรุปได้จากบันทึกการประชุมระดมความคิดดังนี้

“...ผมเห็นด้วยกับการพัฒนาวินัยนักเรียน เพราะผมสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลายคนทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงทุกวันนี่แย่มาก นักเรียนไม่ค่อยสนใจการเรียนมาโรงเรียนก็สายและนักเรียนที่มาสายก็มักจะแต่งกายไม่ถูกระเบียบ อยากให้คุณครูช่วยดูแลกำชับบ่อย ๆ เพราะบางทีผู้ปกครองพูดกับนักเรียนแต่นักเรียนไม่สนใจ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย, 24 กันยายน 2556 : บันทึกการประชุม)

“...นักเรียนแต่งกายไม่ค่อยถูกระเบียบ นักเรียนชายมักจะเอาเสื้อออกนอกกางเกง และเหยียบส้นรองเท้าทำให้รองเท้าขาดเร็วขึ้น ส่วนนักเรียนหญิงก็มักจะใช้เครื่องประดับซึ่งไม่ค่อยจำเป็นและไม่เหมาะกับวัย ฟุ่มเฟือยโดยใช้เหตุผลและนักเรียนมักจะสวมชุดไม่ตรงกับวันที่โรงเรียนกำหนดทำให้ดูแล้วไม่เรียบร้อย...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 24 กันยายน 2556 : บันทึกการประชุม)

“...อยากให้ครู ผู้ปกครองช่วยกันดูแล บอก เตือนนักเรียนซึ่งก็มีแต่ลูกหลานของเรา ทุกครั้งที่พบเห็น อย่าทำเฉยเมือเห็นว่าเขามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเพราะจะเป็นการสร้างนิสัยที่ไม่ดี...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 24 กันยายน 2556 : บันทึกการประชุม)

“...ในการประกอบกิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้าอยากให้ครูใช้เวลาให้น้อยที่สุด เพราะบางวันอากาศร้อนมาก ๆ เลยทำให้เพื่อนหลาย ๆ คนชอบหนีไม่ยอมมาร่วมกิจกรรม...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 24 กันยายน 2556 : บันทึกการประชุม)

“...บางวันมาโรงเรียนระหว่างทางเห็นนักเรียนนั่งอยู่ตามร้านค้า หรือศาลาข้างทาง ในเวลาเรียน ทำอย่างไรจึงจะแก้ปัญหาได้...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 24 กันยายน 2556 : บันทึกการประชุม)

“...เมื่อก่อนนักเรียนที่นี่มีระเบียบวินัยดีมาก แต่ในปัจจุบันวินัยหย่อนยานลงมาก อยากให้ปลูกฝังวินัยนักเรียนให้มาก ๆ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 24 กันยายน 2556 : บันทึกการประชุม)

“...บางครั้งเราใช้ไม้แข็งเด็กจะต่อต้าน อยากให้ลองใช้หลักของเหตุและผลช่วย อธิบายให้เขาเข้าใจ พยายามอย่าใช้อารมณ์แสดงให้เขาเห็นว่าเราหวังดีและเป็นห่วงเขาอย่างจริงใจ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 24 กันยายน 2556 : บันทึกการประชุม)

และผลการประเมินดังตารางที่ 3 – 6 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการแต่งกาย

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัย ด้านการแต่งกาย	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ถูกระเบียบโรงเรียน	2.55	0.50	ปานกลาง
2	การแต่งกายด้วยเครื่องหมายตามระเบียบ	2.65	0.53	ปานกลาง
3	การแต่งกายตามวันที่โรงเรียนกำหนด	2.60	0.50	ปานกลาง
4	การแต่งกายที่สุภาพและเป็นระเบียบ	1.70	0.72	น้อย
5	การแต่งกายด้วยให้เหมาะสมกับตนเอง	2.70	0.46	ปานกลาง
	รวม	2.44	0.54	น้อย

จากตารางที่ 3 พบว่า พฤติกรรมด้านการแต่งกาย โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย (\bar{x} =2.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ ดังนี้ การแต่งกายที่สุภาพและเป็นระเบียบ (\bar{x} =1.70) การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ถูกระเบียบโรงเรียน (\bar{x} =2.55) การแต่งกายด้วยเครื่องหมายตามระเบียบ (\bar{x} =2.65) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การรักษาความสะอาดร่างกาย	2.60	0.50	ปานกลาง
2	การรักษาความสะอาดเสื้อผ้า	1.78	0.86	น้อย
3	การรักษาความสะอาด เล็บมือ	2.48	0.60	น้อย
4	การรักษาความสะอาดเล็บเท้า	2.55	0.60	ปานกลาง
5	การรักษาความสะอาดทรงผม	2.60	0.50	ปานกลาง
6	การรักษาความสะอาดรองเท้า	2.58	0.50	ปานกลาง
	รวม	2.43	0.59	น้อย

จากตารางที่ 4 พบว่า พฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย (\bar{x} =2.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ ดังนี้ การรักษาความสะอาดเสื้อผ้า (\bar{x} =1.78) การรักษาความสะอาด เล็บมือ (\bar{x} =2.48) และการรักษาความสะอาดเล็บเท้า (\bar{x} =2.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัย ด้านการตรงต่อเวลา	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การมาทันเข้าแถวเคารพธงชาติ	2.70	0.46	ปานกลาง
2	การเข้าชั้นเรียนทันตามกำหนดเวลา	1.75	0.81	น้อย
3	การส่งงานตามกำหนดเวลา	2.55	0.50	ปานกลาง
4	การรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ	2.68	0.47	ปานกลาง
	รวม	2.42	0.57	น้อย

จากตารางที่ 5 พบว่า พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ และระดับน้อย 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ ดังนี้ การเข้าชั้นเรียนทันตามกำหนดเวลา ($\bar{x}=1.75$) การส่งงานตามกำหนดเวลา ($\bar{x}=2.55$) การรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ ($\bar{x}=2.68$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัย ด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน	1.90	0.84	น้อย
2	การรู้จักวางถังขยะให้เหมาะสม	2.70	0.46	ปานกลาง
3	การรู้จักทิ้งขยะในถังขยะที่เตรียมไว้	2.65	0.48	ปานกลาง
4	การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน	2.65	0.48	ปานกลาง
5	การรู้จักเก็บกวาดขยะรอบบริเวณห้องเรียน	2.78	0.42	ปานกลาง
	รวม	2.54	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า พฤติกรรมด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก 3 ลำดับ ดังนี้ การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน ($\bar{x}=1.90$) การรู้จักทิ้งขยะในถังขยะที่เตรียมไว้ และการรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน ($\bar{x}=2.65$) และการรู้จักวางถังขยะให้เหมาะสม ($\bar{x}=2.70$) ตามลำดับ

สรุปผล การประชุมโดยการสนทนากลุ่มระดมความคิดของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยพบว่า ความเข้าใจตรงกันระหว่างคณะครูที่ร่วมวิจัย ในการที่จะแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนที่มี

พฤติกรรมวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่ ซึ่งทำให้ทราบสาเหตุที่นักเรียนวินัยทั้ง 4 ด้าน คือ นักเรียนขาดจิตสำนึกที่ดีในการแต่งกายในการรับผิดชอบต่อหน้าที่และดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายมีพฤติกรรมการเล่นแบบตามสมัยนิยมซึ่งมีเพียงบางส่วนและมักจะเป็นนักเรียนในกลุ่มเดิม ๆ ผลจากการสนทนากลุ่มทำให้ สามารถระดมความคิดในการกำหนดกิจกรรมเพื่อเป็นการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการ การส่งเสริมด้านวินัย และการนิเทศติดตาม

การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหา แล้วนำปัญหาลำดับที่ 1-3 มาพัฒนา

2. เป้าหมาย

2.1 การพัฒนาด้านกระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2.2 ครูและนักเรียนมีการปฏิบัติต่อการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3. วิธีการพัฒนา

3.1 การจัดการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อหาแนวทางและกำหนดกลยุทธ์ที่จะต้องดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ชัดเจน

3.2 นำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านกระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.3 ประชุมชี้แจงคณะครูและนักเรียน เพื่อทราบแนวปฏิบัติในการพัฒนาด้านกระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.4 ดำเนินการพัฒนาด้านกระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.4.1 ชี้แจงแผน (Plan) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยวางแผนการพัฒนา ด้านกระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยกำหนดโครงการพัฒนา 1 โครงการ ตามรูปแบบวินัยนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวินัยนักเรียน ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่

3.4.2 ขั้นปฏิบัติ (DO) (ปฏิบัติ) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ โดยดำเนินโครงการพัฒนา 1 โครงการ ตามรูปแบบวินัยนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวินัยนักเรียน ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่

3.4.3 ขั้นตรวจสอบ (Check) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจัดกิจกรรมที่มีขึ้นเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผน หรือไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานหรือไม่ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมด้านวินัยนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวินัยนักเรียน ด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่

3.4.4 ขั้นการปรับปรุง (Act) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยตรวจสอบเพื่อปรับปรุงพัฒนาด้านกระบวนการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านต้อนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติตามกระบวนการเพื่อพัฒนาวินัยทั้ง 4 ด้านหรือไม่ เพื่อให้การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียนโรงเรียนบ้านต้อนวิทยาคาร บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน และการนิเทศติดตามผล ดังรายละเอียดของการดำเนินงาน ต่อไปนี้

1. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

การดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน การตัดสินใจในการร่วมพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน ซึ่งได้ดำเนินการในวันที่ 2 ตุลาคม 2556 โดยผู้วิจัยได้เชิญกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ซึ่งประกอบด้วยผู้ร่วมวิจัยจำนวน 36 คน และได้เชิญวิทยากรเพื่อทำหน้าที่ในการประชุมปฏิบัติการ คือ ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง ตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา/อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยวิทยากรได้ให้ความรู้ด้านการวางแผนงาน และการดำเนินงานตามระบบการปฏิบัติงานของเดิมมี เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนของโรงเรียนบ้านต้อนวิทยาคาร

หลังจากนั้นวิทยากรได้เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนเพื่อให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้น ซึ่งในขณะนั้น ผู้วิจัยได้บันทึกข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนอย่างละเอียด เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปผลให้เป็นแนวทางแห่งการดำเนินการพัฒนาร่วมกัน และผลจากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ที่ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และสรุปผล ปรากฏว่า โดยภาพรวมแล้วกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่างมีความคิดเห็นร่วมกันว่า การดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในแต่ละด้านให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมนั้น ควรจะกำหนดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยและความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมนั้น ควรจะกำหนดกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยและความสามารถด้านการปฏิบัติของนักเรียนแต่ละคน มีการ

กำกับ ติดตามและดูแลอย่างใกล้ชิด โดยครูผู้สอน ซึ่งในระหว่างนั้นก็ต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนไว้ประกอบการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมในโอกาสต่อไป และกิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ให้ข้อมูลเสนอแนะร่วมกันเพื่อนำไปสู่กระบวนการ เสริมสร้างวินัยนักเรียนในแต่ละด้าน ปรากฏดังนี้

1. การแต่งกาย ประกอบด้วย กิจกรรมรับนักเรียนที่หน้าประตูโรงเรียนและ กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน ๆ
2. การรักษาความสะอาดของร่างกาย ประกอบด้วย กิจกรรมรณรงค์ การรักษาความสะอาด กิจกรรมแบ่งรับผิดชอบ และกิจกรรมประกวดพื้นที่สะอาด
3. การตรงต่อเวลา ประกอบด้วย กิจกรรมบันทึกเวลา กิจกรรมโฮมรูม และ กิจกรรมเยี่ยมบ้าน
4. การทิ้งขยะให้ถูกที่ ประกอบด้วย กิจกรรมทำความสะอาดรอบบริเวณโรงเรียน ภายหลังจากที่ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในแต่ละด้านโดยการ ประชุมเชิงปฏิบัติการในลักษณะของการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน เสร็จ เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ประเมินพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ในระหว่างการประชุม ปฏิบัติการ ปรากฏดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

สรุปผลการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้ร่วม วิจัย โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับแนว ทางการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานการตัดสินใจใน การร่วมกันพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน ซึ่งได้ดำเนินการในวันที่ 2 ตุลาคม 2556 ผลปรากฏว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ต่างก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในอันที่จะร่วมกันกำหนดแนวทางการ พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยในระดับที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการที่พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนนั้นต่างก็มีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของ นักเรียน การร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความ พร้อมที่จะดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน และการแสดงออกถึงความร่วมมือที่ดีต่อ การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย หลังจากที่ได้ดำเนินการประชุมเชิง ปฏิบัติการเสร็จแล้ว ปรากฏดังตัวอย่างที่รวมรวมได้ ต่อไปนี้

“... การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากเนื่องจากว่า เป็นกระบวนการส่งเสริมสร้างคุณภาพตัวผู้เรียนด้านคุณธรรมจริยธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม ...”
(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 2 ตุลาคม 2556 : บันทึกการประชุม)

“... ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายประกอบการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน ...”
(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 2 ตุลาคม 2556 : บันทึกการประชุม)

“... เพื่อให้การดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ เห็นผลเป็นรูปธรรมมากที่สุด ควรมีการกำกับ ติดตาม และดูแลพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 2 ตุลาคม 2556 : บันทึกการประชุม)

“... ควรพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนเพราะจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและชุมชน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 2 ตุลาคม 2556 : บันทึกการประชุม)

“... โรงเรียนควรกำหนดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนเพื่อจะได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 2 ตุลาคม 2556 : บันทึกการประชุม)

“... การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนมีความสำคัญและจำเป็นมาก เนื่องจากจะทำให้นักเรียนได้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 2 ตุลาคม 2556 : บันทึกการประชุม)

โดยสรุป ผลการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยโดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระเบียบวินัยนักเรียน ซึ่งได้ดำเนินการในวันที่ 2 ตุลาคม 2556 ผลปรากฏว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน ต่างก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในอันที่จะร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยในระดับที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินพฤติกรรม การมีส่วนร่วมในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการที่พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัย แต่ละคนนั้นก็มีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน การร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความพร้อมที่จะดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน และการแสดงออกถึงความร่วมมือที่ดีต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. กิจกรรมเสริมสร้างวินัย

การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย มีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา ตลอดจนเสริมสร้างวินัยของนักเรียนด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกายของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาวินัยนักเรียนทั้งหมด 3 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเสริมสร้างนิสัย โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกายและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงต่อเวลา กิจกรรมสัมพันธ์ บ้านโรงเรียน ชุมชน กิจกรรมพัฒนาวินัย (เชิงบวก) โดยดำเนินกิจกรรมในระหว่างวันที่ 4 ตุลาคม 2556 ถึง 10 มกราคม 2557 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กิจกรรมเสริมสร้างนิสัย

โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกายและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงต่อเวลา มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติตามระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงาน นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 56 คน มีพัฒนาการด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา ได้อย่างน้อย 50 คน คิดเป็นร้อยละ 89.28 ซึ่งดำเนินกิจกรรมในวันที่ 4 ตุลาคม 2556 โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกายและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงต่อเวลา เริ่มด้วยการประชุมร่วมกันของครูที่ปรึกษา คณะกรรมการนักเรียน และนักเรียนในการสร้างกฎระเบียบข้อบังคับของห้องเรียนของตนเองในเรื่อง การปฏิบัติตามของนักเรียนในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ทันเวลาหรือภายในเวลาที่กำหนดนัดหมาย เช่น การตรงเวลาในการเข้าแถวหน้าเสาธง การปฏิบัติก่อนเข้าห้องเรียน รวมไปถึงการเข้าเรียนหรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้อื่นและตรงเวลาที่นัดหมายในแต่ละเดือนก็มีการประกวด คัดเลือกรวมทั้งการโหวตจากเพื่อนในห้องเรียนเพื่อคัดเลือกเป็นนักเรียนตัวอย่าง ตลอดการดำเนินกิจกรรมพบว่า นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมดีมาก ให้ความร่วมมือในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้สร้างข้อตกลงไว้ร่วมกันภายในห้องเรียน นักเรียนคอยบอกและเตือนเพื่อนเวลาเพื่อนมีพฤติกรรมที่ละเมิดต่อข้อตกลงในห้องและนักเรียนมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติภารกิจในชีวิตประจำวันมากขึ้น จำนวนนักเรียนมาสายลดน้อยลง ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรม และผลการจัดกิจกรรม สรุปได้ดังข้อมูลต่อไปนี้

“...นักเรียนแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น นักเรียนจะเตือนกันเองเสมอบางครั้งอาจจะมีเสียงดังบ้างแต่จุดประสงค์คือต้องการอยากให้เพื่อนปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนแต่งกายดี เรียบร้อย นักเรียนหนีเรียนน้อยลง มาเข้าชั้นเรียนก็เร็วขึ้น เหตุผลเพราะครู และกรรมการนักเรียนตรวจบ่อยมาก ๆ ครูคอยแนะนำให้ทำตามระเบียบของโรงเรียนเพื่อนหลายคนก็พัฒนาตนเองดีขึ้น แต่มีบางคนที่ยังซัดซิ่น หรือไม่เต็มใจทำตาม อยากให้ครูทำโทษนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำด้วย...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...เมื่อพบนักเรียนอยู่นอกโรงเรียนขณะเวลาเรียนก็ได้บอกให้นักเรียนเข้ามาเรียนทุกครั้ง...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...เมื่อพบนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็จะถ่ายรูปเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน ฟ้องด้วยภาพชัดเจนที่สุดทำให้นักเรียนปฏิเสธไม่ได้ แต่ก็ไม่เคยลงโทษนักเรียนแค่นำมาวางเงื่อนไขในการปรับพฤติกรรมนักเรียนซึ่งก็ได้ผลดี...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนมาตรงเวลาตามที่นัดหมายมากขึ้น และเข้าห้องเรียนเร็วขึ้นเร็วกว่าเดิม ปกติก็จะเดินคุยกันไม่รีบเข้าห้องเรียน ซึ่งก็นับว่าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนพัฒนาตนเองดีขึ้นมาก แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ สะอาด เรียบร้อยดี ส่งงานตรงเวลา เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตรงเวลา รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมายดี ไม่ทิ้งงาน กิจกรรมนี้ก็มีประโยชน์มากช่วยปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ทุกด้าน มีส่วนน้อยที่ไม่กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง ครูควรให้กำลังใจเด็กมากยิ่งขึ้น ข้อเสนอแนะคือครูควรติดตามและการคัดเลือกนักเรียนตัวอย่างด้วยความยุติธรรม ควรให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้มากที่สุด...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมดี ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดี มีการเสนอแนะแนะนำ ตักเตือนกันเอง แล้วนำคำแนะนำไปพัฒนาตนเองได้ มีเพียงบางคนที่ไม่เต็มใจปฏิบัติตามต้องตักเตือนบ่อยครั้งจึงจะปฏิบัติตาม หรือต้องให้ครูย้ำบ่อย ๆ จึงจะปฏิบัติตาม...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

สรุปผล การจัดกิจกรรมเสริมสร้างนิสัย โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกาย และการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงต่อเวลา ทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรับผิดชอบด้านการตรงต่อเวลามากขึ้น นักเรียนพัฒนาตนเองมาทันเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงมากขึ้น เข้าห้องเรียนระหว่างเปลี่ยนคาบเร็วขึ้น ส่งงานครูตามกำหนดเวลา รับประทานอาหารกลางวันตรงเวลา เข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ตรงเวลา และเข้าร่วมกิจกรรมอื่นของโรงเรียนตามเวลาที่กำหนด โดยที่ครูไม่ต้องเตือนได้ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 82.60 แต่นักเรียนเพียงบางคนที่ไม่เต็มใจปฏิบัติตาม ต้องตักเตือนบ่อยครั้งจึงจะปฏิบัติตาม หรือต้องให้ครูย้ำบ่อยๆ ต้องใช้เวลานานกว่าจะปรับปรุงตนเองจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.40

2.2 กิจกรรมตรวจร่างกายทุก ๆ สัปดาห์

เพื่อสำรวจ แนะนำ ตักเตือนนักเรียนที่มีพฤติกรรมแต่งกายไม่สะอาดให้ถูกระเบียบของโรงเรียน เป็นการปฏิบัติกิจกรรมการตรวจร่างกายและเครื่องแต่งกายของนักเรียน โดยการปฏิบัติหน้าที่ประกอบไปด้วยผู้ศึกษาค้นคว้า ครูเวร สภานักเรียน ซึ่งดำเนินการโดยเริ่มปฏิบัติ วันที่ 8 ตุลาคม 2556 เวลาประมาณ 08.30 น. ทุกวันทำการแรกของสัปดาห์โดยครูเวร

สถานักเรียนและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจเป็นประจำทุกวันทำการ แรกของสัปดาห์ มีการทักทายอย่างเป็นกันเอง มีบรรยากาศที่อบอุ่นก่อนที่นักเรียนจะเดินขึ้นห้องเรียนหากพบนักเรียนที่แต่งกายไม่สะอาด ไม่เรียบร้อยในวันแรก ๆ ของการดำเนินกิจกรรม ครูเวรก็จะทำการตักเตือนแบบกัลยาณมิตร ก่อนที่จะอนุญาตให้เดินขึ้นห้องเรียนครูเวรจะตรวจความสะอาดของร่างกายและเครื่องแต่งกายของนักเรียน เช่นเครื่องแบบนักเรียน ตรวจผม เล็บมือ เครื่องประดับ ความสะอาดร่างกาย เป็นต้น ครูเวรต้องตักเตือนเน้นให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญของความสะอาด โดยลงโทษด้วยการเก็บกวาดขยะตามบริเวณโรงเรียน เป็นต้น และเมื่อเห็นว่านักเรียนรายใดไม่เชื่อฟัง ก็จะกล่าวตักเตือนและบันทึกเพื่อติดตามพฤติกรรมต่อไป กิจกรรมตรวจร่างกายทุกสัปดาห์ ทำให้นักเรียนปฏิบัติในเรื่องการรักษาความสะอาด ด้านร่างกาย และการแต่งกายด้วยเครื่องแบบที่ถูกระเบียบของโรงเรียนนักเรียนเห็นครูเวรและสถานักเรียนตรวจความสะอาดของร่างกาย เครื่องแบบนักเรียนและมีการตักเตือนและทำโทษนักเรียนที่แต่งกายให้ถูกระเบียบ ทำให้เกิดความเกรงกลัวและปรับตัวโดยสำรวจตนเองและแต่งกายสะอาดถูกต้องตามระเบียบ ดังตัวอย่างข้อมูลที่ได้จากการศึกษา บันทึกผลการปฏิบัติหน้าที่ครูเวรและการสัมภาษณ์ ดังตัวอย่างข้อมูลที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูล ดังนี้ จากการสังเกตจากผู้ร่วมวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า นักเรียนหญิงมีการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย เสื้อผ้า เล็บมือ มากกว่านักเรียนชาย นักเรียนชายส่วนใหญ่ไม่ค่อยดูแลความสะอาดเครื่องแต่งกายและร่างกายของตน

“...นักเรียนส่วนใหญ่แต่งกายสะอาดถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มีส่วนน้อยที่ยังแต่งกายไม่เรียบร้อย หากครูคอยแนะนำ ตักเตือนอยู่บ่อยๆ และขอความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนช่วยเข้มงวดกวาดขันก็จะช่วยแก้ปัญหาได้...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดกิจกรรมการตรวจความสะอาดร่างกาย การแต่งกายทำให้พวกหนูมีความรับผิดชอบในด้านร่างกายและการแต่งกายที่ถูกต้องมากขึ้น...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...การตรวจร่างกายทุกสัปดาห์เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความตระหนักในการรักษาความสะอาดอยู่เสมอ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...หนูตั้งใจที่มีกิจกรรมนี้ค่ะ ทำให้พวกหนูต้องดูแลตัวเองด้านการรักษาความสะอาดร่างกายและการแต่งกาย...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...ยังมีนักเรียนบางคนที่การแต่งกายและการรักษาความสะอาดร่างกายของนักเรียนยังไม่สะอาด ยังมีคราบซีไคลตามแขน ขา และเล็บมือดำ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...พฤติกรรมการแต่งกายและการรักษาความสะอาดร่างกายของนักเรียนดีขึ้นมาก เนื่องจากคุณครูและผู้ปกครองรวมทั้งนักเรียนให้ความร่วมมือกันดี...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

“...ดีใจที่คุณครูเอาใจใส่ ดูแลนักเรียน ด้านการรักษาความสะอาดร่างกายและการแต่งกาย ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการแต่งกายให้ถูกระเบียบ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 10 มกราคม 2557 : การสัมภาษณ์)

ผลจากการดำเนินการกิจกรรมตรวจร่างกายทุก ๆ สัปดาห์ พบว่า ครูทุกคนช่วยกันกระตุ้น เตือนนักเรียนที่แต่งกายไม่สะอาด ให้ถูกต้อง เมื่อครูพบเห็นนักเรียนที่แต่งกายไม่สะอาด ให้ถูกต้อง ก็ว่ากล่าวตักเตือนและให้คำแนะนำให้แต่งกายให้ถูกต้องทันทีซึ่งเป็นการแก้ไขพฤติกรรมโดยฉับไว การกระทำดังกล่าวทำให้นักเรียนมีการปรับปรุงตนเองและมีความตั้งใจที่จะทำให้ออกมาตามระเบียบ แม้จะเป็นเพียงนักเรียนบางส่วนก็ตาม การดูแลรักษาความสะอาดร่างกายมีนักเรียนส่วนน้อยที่ยังไม่เอาใจใส่ดูแลความสะอาดร่างกาย เช่น เล็บยาว เสื้อผ้าไม่สะอาดครูก็ดำเนินการโดยการให้ตัดเล็บและแจ้งข้อมูลของเด็กให้ผู้ปกครองให้รับทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นการช่วยแก้ปัญหาได้อีกทาง

สรุป ผลการดำเนินการกิจกรรมตรวจร่างกายทุก ๆ สัปดาห์โดยการจัดกิจกรรมตรวจแหวก่อนเข้าห้องเรียน พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้านการรักษาความสะอาดร่างกาย ความเรียบร้อยของเสื้อผ้า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลรักษาความสะอาด สุขภาพของตนเองดีขึ้น ส่วนครูทุกคนได้ดำเนินการตามกิจกรรมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนเป็นอย่างดี

2.3 กิจกรรมสัมพันธ์บ้านโรงเรียน ชุมชน

มีเป้าหมายเพื่อการประชาสัมพันธ์ และขอความร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการเฝ้าระวัง สอดส่องดูแล ช่วยตักเตือนชี้แนะ และแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อช่วยเสริมสร้างควมมีวินัยของนักเรียนในด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกายของนักเรียน เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงาน นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 56 คน มีพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกายดีขึ้นกว่าเดิม อย่างน้อย 48 คนคิดเป็น ร้อยละ 85.71 โดยดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในวันที่ 8 ตุลาคม 2556 ถึง 20 พฤศจิกายน 2556 โดยชี้แจงทำความเข้าใจและขอความร่วมมือกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยซึ่งได้แก่ ครูที่ปรึกษาได้ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลทั้งด้านประวัติส่วนตัว ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ การศึกษาบุคลิกภาพ ความสนใจ ความสามารถพิเศษและเป้าหมายในชีวิต โดยการเก็บข้อมูลนักเรียนจากระเบียนสะสม สมุดรายงาน บัตรสุขภาพประจำตัวนักเรียน จากการสัมภาษณ์นักเรียน สัมภาษณ์ผู้ปกครองในโครงการเยี่ยมบ้าน และโครงการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และจากการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างร่วมกิจกรรมต่างๆ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้รู้จุดเด่นและจุดด้อยของแต่ละคนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมหรือพัฒนานักเรียนในด้านการแต่งกาย และการตรงต่อเวลาได้อย่างเหมาะสม

รวมทั้งผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียน ชุมชนที่อยู่ใกล้โรงเรียนก็ช่วยดูแลเด็กเดือนนักเรียนอยู่เสมอ ตลอดจนการดำเนินกิจกรรม พบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้น นักเรียนมีความตระหนักในเรื่องของระเบียบวินัยของโรงเรียน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับกระบวนการจัดกิจกรรมและผลการจัดกิจกรรม โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตกลุ่มผู้ร่วมวิจัย สรุปได้ดังข้อมูลต่อไปนี้

“...ปกติก็ได้จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับระบบดูแลนักเรียนอยู่แล้วแต่ก็ไม่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเท่าไรสำหรับปีนี้ก็ทำเพิ่มมากขึ้นนิดหน่อยแต่ก็ทำให้เรารู้ข้อมูลส่วนตัวนักเรียนในเชิงลึกทำให้เราเข้าใจนักเรียนมากขึ้น ได้เห็นครูที่ปรึกษาหลาย ๆ ท่านช่วยกันก็ดีใจนักเรียนจะได้เป็นคนที่มีวินัย...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“...ถ้าเห็นนักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง หรือหลบอยู่ตามร้านค้าใกล้โรงเรียนก็จะบอกให้นักเรียนรีบเร่งไปโรงเรียนเสมอซึ่งนักเรียนหลายคนก็ทำตามแต่ก็มีบางคนที่ยังไม่สนใจที่จะปฏิบัติให้เป็นนิสัย ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“...ชุมชน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดีมากเวลาที่เจอก็มีกระดาษรายงานสถานที่ที่นักเรียนชอบหลบหนี และนักเรียนหลบไปทำอะไรตลอด ซึ่งก็รับทราบและได้แก้ไขโดยการเข้าไปดูบ่อย ๆ ซึ่งก็ได้ผล บางครั้งผู้ปกครองก็โทรแจ้งมาทางโรงเรียนซึ่งทางฝ่ายปกครองก็ได้เข้าดูแลตรวจสอบ การปฏิบัติตนของนักเรียนแต่ละคน ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“...เพื่อนหลายคนไม่กล้าหนีเรียนเพราะ ครูฝ่ายปกครองออกตรวจตามหมู่บ้านที่อยู่ใกล้โรงเรียน ส่วนการแต่งกายหลายคนปรับปรุงตนเองดีขึ้นไม่เอาเสื้อออกนอกกางเกง เหยียบส้นรองเท้า การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบโรงเรียนมากขึ้นเพราะครูที่ปรึกษาตรวจบ่อย...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“...อยากให้คุณครูเข้มงวดเรื่องวินัยนักเรียนให้มากขึ้น เพราะถ้านักเรียนขาดวินัยการอบรมสั่งสอนเรื่องอื่นก็ลำบาก...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมสัมพันธ์บ้านโรงเรียน ชุมชน การพัฒนา พบว่า ผู้ปกครอง ชุมชน ครู ให้ความร่วมมือในการดูแลนักเรียน คอยตักเตือนเมื่อนักเรียนแต่งกายผิดระเบียบ ดูแลเรื่องการมาโรงเรียนและกลับบ้านของนักเรียน และชมเชยให้รางวัลเมื่อนักเรียนแต่งกายได้ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ส่งผลให้ในด้านการแต่งกายกลุ่มเป้าหมายแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของ

โรงเรียน นักเรียนพัฒนาตนเองให้เป็นผู้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ แต่งกายสะอาด เรียบร้อย ร่างกายสะอาด ทรงผมถูกต้องตามระเบียบ ด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนเข้าแถวเคารพธงชาติ ตรงเวลาส่งงานครูตามกำหนดเวลา รับประทานอาหารกลางวันตรงเวลา เข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ตรงเวลา และเข้าร่วมกิจกรรมอื่นของโรงเรียนตามเวลาที่กำหนด จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 แต่มีนักเรียนบางคนที่ยังมาร่วมกิจกรรมต่างๆ ไม่ทันตามเวลาที่ครูกำหนดและแต่งตัวไม่เรียบร้อยต้องตักเตือนก่อนจึงจะปฏิบัติตาม หรือต้องให้ครูย้ำบ่อยๆ ต้องใช้เวลานานกว่าจะปรับปรุงตนเอง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 จึงควรได้รับการพัฒนาอีกครั้งในครั้งที่ 2 ต่อไป

2.4 กิจกรรมสอดแทรกวินัยระหว่างเรียน

มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้นักเรียนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเป็นผู้มีวินัยที่ดีด้านการตรงต่อเวลาซึ่งการดำเนินงานตามกิจกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ประสานความร่วมมือกับครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้คอยแทรกโดยการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงความสำคัญของการตรงต่อเวลาในการระหว่างการจัดการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายทั้งกิจกรรมส่วนตัวและกิจกรรมส่วนรวมให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดไว้ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ด้วยความกระตือรือร้น การมาเรียนให้ทันตามเวลาของการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในตอนเช้า เป็นต้น ซึ่งความสำคัญของวินัยดังกล่าวนี้ ถือว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรงและสามารถที่จะนำพานักเรียนให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จในชีวิตส่วนตัวได้เป็นอย่างดี และในระหว่างการจัดกิจกรรมครูผู้สอนแต่ละคนก็จะคอยกำกับติดตาม และกระตุ้นนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่านักเรียนคนใดยังขาดความกระตือรือร้นในอันที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่ครูได้ชี้แจงไว้ก็จะคอยกระตุ้นและอธิบายให้นักเรียนได้ทราบถึงเหตุผลและความสำคัญอยู่ตลอดเวลา และในส่วนของนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตามได้สอดคล้องกับแนวทางที่ครูได้ชี้แจงให้ทราบ ก็จะยกย่องชมเชย ทั้งเป็นการส่วนตัวและต่อหน้ากลุ่มเพื่อน เพื่อให้กำลังใจในการปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอต่อไป ผลการดำเนินตามกิจกรรมการพัฒนาวินัยนักเรียนด้านการตรงต่อเวลาโดยการใช้กิจกรรมเยี่ยมบ้านและกิจกรรมสอดแทรกวินัยระหว่างเรียน ปรากฏว่าได้รับการร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเป็นอย่างดี ทั้งจากผู้บริหารโรงเรียน จากครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และนักเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมาย ดังจะเห็นได้จากการที่นักเรียนส่วนมากจะมาโรงเรียนแต่เช้า ทันเวลาทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ทันเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความกระตือรือร้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนิน ในตารางที่ 8

ตารางที่ 7 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาหลังการพัฒนา

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัย ด้านการตรงต่อเวลา	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การมาทันเข้าแถวเคารพธงชาติ	4.00	1.01	มาก
2	การเข้าชั้นเรียนทันตามกำหนดเวลา	3.88	0.99	มาก
3	การส่งงานตามกำหนดเวลา	4.13	0.99	มาก
4	การรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ	4.45	0.90	มาก
	รวม	4.11	0.98	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ การรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ ($\bar{x}=4.45$) การส่งงานตามกำหนดเวลา ($\bar{x}=4.13$) การมาทันเข้าแถวเคารพธงชาติ ($\bar{x}=4.00$) ตามลำดับ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรากฏดังต่อไปนี้

“... ทุกวันนี้ นักเรียนจะมาโรงเรียนแต่เช้าและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความกระตือรือร้นมากขึ้น ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... นักเรียนส่วนมากให้ความร่วมมือดีมาก สังเกตได้จากเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ จะเสร็จทันเวลาที่ครูกำหนดไว้ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนสะอาดเรียบร้อยดีกว่าแต่ก่อนมาก เพราะนักเรียนส่วนมากมาโรงเรียนเช้า จึงมีเวลาเพียงพอที่จะทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนมีความเป็นระเบียบและสะอาดเรียบร้อยดี ครูนักเรียนรู้สึกว่าการเรียนเหมาะสมดี ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... นักเรียนให้ความสำคัญกับการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น รู้จักสังเกต ตระหนัก และปฏิบัติอย่างเคร่งครัด สังเกตได้จากเวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ จะเสร็จทันเวลาที่ครูกำหนดไว้ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

ตารางที่ 8 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่หลังพัฒนา

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัย ด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน	3.95	1.11	มาก
2	การรู้จักวางถังขยะให้เหมาะสม	4.15	0.95	มาก
3	การรู้จักทิ้งขยะในถังขยะที่เตรียมไว้	4.08	0.97	มาก
4	การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน	3.95	1.01	มาก
5	การรู้จักเก็บกวาดขยะรอบบริเวณห้องเรียน	3.95	0.99	มาก
	รวม	4.02	1.01	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า พฤติกรรมด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=4.02$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ การรู้จักวางถังขยะให้เหมาะสม ($\bar{x}=4.15$) การรู้จักทิ้งขยะในถังขยะที่เตรียมไว้ ($\bar{x}=4.08$) การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน และการรู้จักเก็บกวาดขยะรอบบริเวณห้องเรียน ($\bar{x}=3.95$) ตามลำดับ

และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรากฏดังต่อไปนี้

“... นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำทำความสะอาดเก็บเก็บขยะเพื่อไปทิ้งลงในถังขยะตามเขตที่ตัวเองรับผิดชอบดีมาก จนทำให้บริเวณโรงเรียนสะอาดขึ้น ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... เขตรับผิดชอบตามกลุ่มต่าง ๆ สะอาดเรียบร้อยกว่าแต่ก่อนมาก โดยเฉพาะหน้าห้องเรียน บริเวณรอบ ๆ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... หัวหน้ากลุ่มจะเป็นผู้คอยติดตามเพื่อน ๆ ให้มากทำกิจกรรมในกรณีที่มีเพื่อนบางคนเลียงการทำกิจกรรมช่วยเพื่อน ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนและเขตที่กลุ่มสืตนเองรับผิดชอบทำให้ให้ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนดูสะอาด สวยงาม น่าอยู่ และน่าเรียนมากขึ้น ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... ห้องเรียนสะอาด โต๊ะ เก้าอี้ ถูกจัดไว้อย่างเป็นระเบียบและดูสวยงามดี ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน และอาคารประกอบต่าง ๆ สะอาดสะอาดขึ้นมาก เพราะนักเรียนให้ความสำคัญและร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

การแต่งกาย

ผลการดำเนินงานตามกิจกรรมการพัฒนานิยน์นักเรียนด้านการแต่งกายโดยการใช้อุปกรณ์รับตรวจเครื่องแต่งกาย และกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน ปรากฏว่าในช่วงแรกมีนักเรียนบางส่วนยังไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเนื่องจากพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่นักเรียนเคยปฏิบัติมาจนกลายเป็นความเคยชินของนักเรียนเอง เช่น การไว้ทรงผมยาว การปล่อยชายเสื้อ ออกนอกกางเกง การเดินเหยียบส้นรองเท้า การใส่รองเท้าแตะมาโรงเรียน ในส่วนของผู้ชายก็จะเจาะหูหรือผู้หญิงก็จะเจาะหูหรือผู้หญิงก็จะสวมใส่เครื่องประดับหรือใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน และไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ซึ่งครูก็จะคอยอธิบายชี้แจงให้นักเรียนได้รับทราบถึงเหตุผลและความสำคัญของการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน พร้อมกับคอยติดตามดูแลนักเรียนกลุ่มดังกล่าวอย่างใกล้ชิด แต่ในขณะเดียวกันในส่วนของผลการปฏิบัติงานโดยภาพรวม ก็พบว่า นักเรียนส่วนมากให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมโดยการแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ไม่สวมใส่เครื่องประดับหรือใช้เครื่องสำอางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ซึ่งผลแห่งการดำเนินการตามกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ปรากฏดังข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการสังเกตในระหว่างการดำเนินงาน ในตารางที่ 10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการแต่งกายหลังการพัฒนา

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัย ด้านการแต่งกาย	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ถูกระเบียบโรงเรียน	4.30	0.97	มาก
2	การแต่งกายด้วยเครื่องหมายตามระเบียบ	4.08	0.97	มาก
3	การแต่งกายตามวันที่โรงเรียนกำหนด	4.00	0.99	มาก
4	การแต่งกายที่สุภาพและเป็นระเบียบ	3.90	1.01	มาก
5	การแต่งกายให้เหมาะสมกับตนเอง	3.95	1.01	มาก
	รวม	4.05	0.99	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า พฤติกรรมด้านการแต่งกาย โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ถูกระเบียบโรงเรียน ($\bar{x}=4.30$)

การแต่งกายด้วยเครื่องหมายตามระเบียบ (\bar{x} =4.08) และการแต่งกายตามวันที่โรงเรียนกำหนด (\bar{x} =4.00) ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผลการประเมินพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดของร่างกายหลังการพัฒนา

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย	\bar{x}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การรักษาความสะอาดร่างกาย	4.10	1.01	มาก
2	การรักษาความสะอาดเสื้อผ้า	4.25	0.98	มาก
3	การรักษาความสะอาด เล็บมือ	4.00	1.01	มาก
4	การรักษาความสะอาดเล็บเท้า	3.85	1.00	มาก
5	การรักษาความสะอาดทรงผม	4.25	0.98	มาก
6	การรักษาความสะอาดรองเท้า	4.00	1.11	มาก
	รวม	4.08	1.02	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า พฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย (\bar{x} =4.08) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ การรักษาความสะอาดเสื้อผ้า การรักษาความสะอาดทรงผม (\bar{x} =4.25) การรักษาความสะอาดร่างกาย (\bar{x} =4.10) การรักษาความสะอาด เล็บมือ และการรักษาความสะอาดรองเท้า (\bar{x} =4.00) ตามลำดับ

และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ปรากฏดังต่อไปนี้

“... หลังจากจัดกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนแล้ว ทำให้นักเรียนที่ชอบที่แต่งกาย ผิดระเบียบของโรงเรียน ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ชอบแต่งกายสะอาด เรียบร้อย และถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... นักเรียนชายที่มักจะแต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียน จะได้รับคำแนะนำจากเพื่อน ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนกิจกรรม พร้อมกับมีครูคอยให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวหันมาแต่งกายที่ถูกระเบียบมากขึ้น ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... ในช่วงแรกนักเรียนจะไม่ค่อยเชื่อฟังคำแนะนำของเพื่อน แต่เมื่อได้รับฟังคำแนะนำจากครู และให้ดูการแต่งกายของเพื่อนเป็นตัวอย่าง ก็ยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... ทุกวันนี้ นักเรียนชายจะตัดผมให้สั้น เก็บชายเสื้อเข้าในกางเกง และสวมใส่ รองเท้าผ้าใบพร้อมกับใส่ถุงเท้าด้วย ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

“... นักเรียนหญิงจะไม่ค่อยแต่งหน้าหรือใส่เครื่องประดับมากจนเกินความพอดี จะ ตระหนักถึงระเบียบของทางโรงเรียนมากขึ้น ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 20 พฤศจิกายน 2556 : การสัมภาษณ์)

สรุปการดำเนินการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการร่วมกับกลุ่ม ผู้ร่วมวิจัย โดยมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ตาม กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการรักษาความสะอาด และ ด้านการแต่งกาย โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยหลังจากที่ได้รับความรู้และทราบแนวทาง ปฏิบัติจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนแล้ว ซึ่ง กิจกรรมแต่ละอย่างได้ดำเนินการในระหว่างที่ 2 ตุลาคม 2556 – 30 มกราคม 2557 และ ผลแห่งการดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว ปรากฏว่า โดยภาพรวมนักเรียนต่างก็ให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการมาโรงเรียนหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด การรักษาความสะอาดของอวัยวะต่าง ๆ ใน ร่างกาย การรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน รวมไปถึงการแต่งกายที่ถูกต้อง ตามระเบียบของโรงเรียนและเหมาะสมกับสภาพความเป็นนักเรียน ดังข้อมูลที่ได้จากการสังเกต พฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ใน ระดับมาก เช่น การมาโรงเรียนให้ทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง การทำกิจกรรมให้เสร็จ เรียบร้อยและทันเวลาที่กำหนด และการส่งงานตามวันเวลาที่ครูนัดหมาย

2. พฤติกรรมด้านความสะอาด โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ใน ระดับมาก เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย การรักษาความสะอาดภายในห้องเรียน การ ทิ้งขยะให้ถูกที่ และการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน

3. พฤติกรรมด้านการแต่งกาย โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ใน ระดับมาก เช่น การแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การไม่สวมใส่เครื่องประดับ ที่ผิดกับระเบียบของโรงเรียน การใช้เครื่องสำอางที่ผิดกับระเบียบที่โรงเรียนกำหนด การปักชื่อ แสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่ออกเสื้อตามระเบียบของทางโรงเรียน และการไว้ทรงผมให้ถูกต้อง ตามระเบียบที่โรงเรียนกำหนด

4. พฤติกรรมด้านการทิ้งขยะลงถัง โดยภาพรวมนักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ใน ระดับมาก เช่น นักเรียนสามารถทิ้งขยะได้โดยไม่ต้องรับฟังคำสั่งจากครู นักเรียนมีจิตสำนึกที่ดี ต่อการทิ้งขยะให้ถูกที่ นักเรียนเก็บกวาดขยะแล้วนำไปทิ้งลงถัง

3. การนิเทศติดตามผล

การนิเทศติดตามผลมีเป้าหมายเพื่อติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาโดยการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตลอดจนการให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียนร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการที่จะแก้ไข ป้องกัน ควบคุมการปฏิบัติงาน และพัฒนา สนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้ทำการนิเทศในระหว่างการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วันที่ 7-8 กุมภาพันธ์ 2557 เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการติดตามผลการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมายมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

3.1 แต่งตั้งผู้ทำหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการดำเนิน 1) กิจกรรมเสริมสร้างนิสัย โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกายและ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้ตรงต่อเวลา 2) กิจกรรมสัมพันธ์บ้านโรงเรียน ชุมชน

3.2 กำหนดขอบเขตของการนิเทศ เพื่อเป็นที่ปรึกษา แนะนำ เมื่อเกิดปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมกิจกรรมเสริมสร้างนิสัย ได้แก่ 1) กิจกรรมเสริมสร้างนิสัย โดยการสร้างข้อตกลงร่วมกันในการแต่งกายและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ตรงต่อเวลา 2) กิจกรรมสัมพันธ์บ้านโรงเรียน ชุมชน

ตารางที่ 11 แสดงพฤติกรรมวินัยนักเรียนหลังการพัฒนา

หัวข้อที่สังเกต	อยู่ในระดับดี	ร้อยละ	ควรปรับปรุง	ร้อยละ
ด้านการแต่งกาย				
1. นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียนทุกอย่าง	54	96.43	2	3.57
2. นักเรียนมีเครื่องแต่งกายครบถ้วน และสะอาดเหมาะสมกับสภาพของนักเรียน	53	94.64	3	5.36
3. นักเรียนมีเครื่องแต่งกายท่อนบนที่ถูกต้อง	52	92.86	4	7.14
4. นักเรียนมีการปักชื่อ แสดงอักษรย่อของโรงเรียนที่อกเสื้อถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	54	96.43	2	3.57
5. นักเรียนไว้ผมตามระเบียบของโรงเรียน	53	94.64	3	5.36
ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย				
6. นักเรียนรู้จักทำความสะอาดร่างกาย	53	94.64	3	5.36
7. นักเรียนรู้จักทำความสะอาดเสื้อผ้า	52	92.86	4	7.14
8. นักเรียนรู้จักทำความสะอาดเล็บมือ	53	94.64	3	5.36

หัวข้อที่สังเกต	อยู่ในระดับดี	ร้อยละ	ควรปรับปรุง	ร้อยละ
9. นักเรียนรู้จักทำความสะอาดเล็บเท้า	54	96.43	2	3.57
10. นักเรียนรู้จักทำความสะอาดทรงผม	53	94.64	3	5.36
11. นักเรียนรู้จักทำความสะอาดถุงเท้า รองเท้า	55	98.21	1	1.79
ด้านการตรงต่อเวลา				
12. นักเรียนมาทันเข้าแถวเคารพธงชาติ	54	96.43	2	3.57
13. นักเรียนเข้าชั้นเรียนตามกำหนดเวลา	54	96.43	2	3.57
14. นักเรียนส่งงานกำหนดเวลา	53	94.64	3	5.36
15. นักเรียนรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ	52	92.86	4	7.14
ด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่				
16. นักเรียนรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน	54	96.43	2	3.57
17. นักเรียนรู้จักวางถังขยะให้เหมาะสม	55	98.21	1	1.79
18. นักเรียนทิ้งขยะในถังขยะที่เตรียมไว้	53	94.64	3	5.36
19. นักเรียนรู้จักเก็บขยะในห้องเรียน	52	92.86	4	7.14
20. นักเรียนรู้จักเก็บขยะรอบบริเวณห้องเรียน	54	96.43	2	3.57
รวม	53	95.27	3	4.73

จากตารางที่ 11 ผลการดำเนินการนิเทศติดตามผล โดยการกำกับ ติดตาม ดูแล ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยต่อนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินงานเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้มีวินัยในด้านด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลา โดยครูมีการกำกับ ติดตามดูแลอย่างต่อเนื่อง และได้กระทำอย่างต่อเนื่องอีกทั้งมีการกำกับดูแล และติดตามผลการตรวจนักเรียนที่มาร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงในตอนเช้า การเข้าชั้นเรียนของนักเรียน ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องแต่งกาย พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปมาก นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 54 คน ร้อยละ 96.42 ร่วมทำกิจกรรม สามารถพัฒนาตนเองให้มีวินัยดีขึ้นรู้จักเอาใจใส่ในการแต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน ห้องเรียน นักเรียนมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทันท่วงเวลาที่ครูกำหนดหรือตามข้อตกลง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ติดตามกวดขันการปฏิบัติกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการว่ากล่าวตักเตือนนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่วางไว้ และกล่าวยกย่องชมเชยเมื่อปฏิบัติได้ดีและถูกต้องสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นผลของการนิเทศ โดยการกำกับ ติดตาม ดูแล ของกลุ่มผู้วิจัยต่อกลุ่มเป้าหมาย ดังตัวอย่างจากผลการสัมภาษณ์ และสังเกต ดังนี้

“...นักเรียนกระตือรือร้นในการมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งรีบเร่งมาเรียนขณะที่เปลี่ยนคาบการสอน จำนวนนักเรียนแต่งกายไม่เรียบร้อยลดลง...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 7 กุมภาพันธ์ 2557 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนมาโรงเรียนแต่เช้า แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 7 มกราคม 2556 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการมาโรงเรียน รู้จักช่วยกันทำความสะอาด แต่งกายก็เรียบร้อยดี...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 7 กุมภาพันธ์ 2557 : สัมภาษณ์)

“...นักเรียนมาโรงเรียนแต่เช้า แต่งกายก็สะอาดเรียบร้อย พ่อแม่ผู้ปกครองเห็นแล้วก็พอใจ ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 7 กุมภาพันธ์ 2557 : สัมภาษณ์)

สรุปจากผลการนิเทศติดตามผล การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลา โรงเรียน บ้านดอนวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมสะท้อนผลการดำเนินงานตามกิจกรรม แล้วสรุปได้ว่า หลังจากได้ดำเนินการนิเทศติดตามผลให้แก่ นักเรียนแล้วทำให้นักเรียนได้เป็นผู้มีวินัยด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้น

ตารางที่ 12 แสดงผลการประเมินพฤติกรรมวินัยนักเรียนก่อนพัฒนาและหลังพัฒนา

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัยนักเรียน ด้านการแต่งกาย	ก่อนพัฒนา		หลังพัฒนา	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1	การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่ถูกระเบียบโรงเรียน	2.55	0.50	4.30	0.97
2	การแต่งกายด้วยเครื่องหมายตามระเบียบ	2.65	0.53	4.08	0.97
3	การแต่งกายตามวันที่โรงเรียนกำหนด	2.60	0.50	4.00	0.99
4	การแต่งกายที่สุภาพและเป็นระเบียบ	1.70	0.72	3.90	1.01
5	การแต่งกายด้วยให้เหมาะสมกับตนเอง	2.70	0.46	3.95	1.01
	ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย				
6	การรักษาความสะอาดร่างกาย	2.60	0.50	4.10	1.01
7	การรักษาความสะอาดเสื้อผ้า	1.78	0.86	4.25	0.98
8	การรักษาความสะอาด เล็บมือ	2.48	0.60	4.00	1.01
9	การรักษาความสะอาดเล็บเท้า	2.55	0.60	3.85	1.00

ข้อ ที่	การประเมินพฤติกรรมวินัยนักเรียน ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย	ก่อนพัฒนา		หลังพัฒนา	
		\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
10	การรักษาความสะอาดทรงผม	2.60	0.50	4.25	0.98
11	การรักษาความสะอาดรองเท้า	2.58	0.50	4.00	1.11
	ด้านการตรงต่อเวลา				
12	การมาทันเข้าแถวเคารพธงชาติ	2.70	0.46	4.00	1.01
13	การเข้าชั้นเรียนทันตามกำหนดเวลา	1.75	0.81	3.88	0.99
14	การส่งงานตามกำหนดเวลา	2.55	0.50	4.13	0.99
15	การรับผิดชอบงานที่ครูมอบหมายให้ทำ	2.68	0.47	4.45	0.90
	ด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่				
16	การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน	1.90	0.84	3.95	1.11
17	การรู้จักวางถังขยะให้เหมาะสม	2.70	0.46	4.15	0.95
18	การรู้จักทิ้งขยะในถังขยะที่เตรียมไว้	2.65	0.48	4.08	0.97
19	การรู้จักเก็บกวาดขยะในห้องเรียน	2.65	0.48	3.95	1.01
20	การรู้จักเก็บกวาดขยะรอบบริเวณห้องเรียน	2.78	0.42	3.95	0.99
	รวม	2.46	0.56	4.06	1.00

จากตาราง 12 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการพัฒนาวินัยนักเรียนของนักเรียนโรงเรียนบ้านต่อนวิทยาคาร อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.46$) และเมื่อดำเนินการพัฒนาวินัยนักเรียนแล้วคะแนนเฉลี่ยหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$)

การสะท้อนผลการพัฒนา

การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยใช้กิจกรรมในการพัฒนา คือ กิจกรรมการประชุมระดมความคิด การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยของนักเรียน และการนิเทศติดตามผล ส่งผลต่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

ด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลาได้ ดังนี้

1. ด้านการแต่งกาย การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านการแต่งกายของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2556 – 8 กุมภาพันธ์ 2557 ตามกลยุทธ์ ทั้ง 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การประชุมระดมความคิด 2) กิจกรรมเสริมสร้างนิสัย และ 3) การนิเทศติดตาม มีเป้าหมายเพื่อพัฒนา แก้ปัญหาและส่งเสริมวินัยของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายรวม 56 คน จากการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยผู้ปกครอง ครู และตัวแทนนักเรียนรวมทั้งนักเรียนทุกคนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญความจำเป็นในการดำเนินการพัฒนาวินัยนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายพัฒนาตนเองดีขึ้นสามารถปฏิบัติตนในการแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบโรงเรียนบ้านต่อนวิทยาคารว่าด้วยเรื่องการควบคุมความประพฤตินักเรียน พ.ศ. 2556 ข้อที่ 14 ว่าด้วยระเบียบว่าด้วยการแต่งกายของ

นักเรียน นักเรียนแต่งกายได้ถูกต้องตามแนวปฏิบัติของโรงเรียนทั้ง 5 วัน คือ วันจันทร์แต่งกายด้วยชุดนักเรียน วันอังคารแต่งกายด้วยชุดพลศึกษา วันพุธแต่งกายด้วยชุดลูกเสือ-เนตรนารี วันพฤหัสบดีแต่งกายด้วย ชุดนักเรียน วันศุกร์แต่งกายด้วยชุดพื้นเมือง แต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาดมากขึ้น ถูกต้องตามระเบียบมากขึ้น ผู้ปกครองเอาใจใส่การแต่งกายของนักเรียนในปกครองมากขึ้นนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14 มีพัฒนาการในเรื่องการแต่งกายดีขึ้นมาก แต่ก็ยังมีนักเรียนชายจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ที่ชอบเหยียบส้นรองเท้า ชอบปล่อยชายเสื้อ ไม่สวมถุงเท้า รองเท้า ซึ่งจะต้องพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างในครั้งที่ 2 ต่อไป

2. ด้านการตรงต่อเวลา การพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่วันที่ 4 ตุลาคม 2556 ถึงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2557 ตามกลยุทธ์ทั้ง 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การประชุมระดมความคิด 2) กิจกรรมเสริมสร้างนิสัย และ 3) การนิเทศติดตาม มีเป้าหมายเพื่อพัฒนา แก้ปัญหาและส่งเสริมวินัยของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายรวม 23 คน จากการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมกรรมวินัยด้านการตรงต่อเวลามากขึ้น นักเรียนกระตือรือร้นในการมาโรงเรียนแต่เช้าเพื่อมาให้ทันร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ส่วนการส่งงานนักเรียนสามารถทำงานได้สำเร็จตามที่อาจารย์กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ตรงเวลา และเข้าร่วมกิจกรรมอื่นของโรงเรียนตามเวลาที่นัดหมาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 82.140 แต่มีนักเรียนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ที่ยังมาร่วมกิจกรรมต่างๆ ไม่ทันตามเวลาที่ครูนัดหมาย เข้าห้องเรียนช้าและบางครั้งชอบหนีเรียน ถึงแม้เพื่อน ครู และผู้ปกครองได้เตือนแล้วแต่ก็ยังแสดงพฤติกรรมดังกล่าวอยู่บ่อยๆ ซึ่งต้องใช้เวลานานกว่าจะปรับปรุงตนเองและครูซึ่งทางโรงเรียนจะได้หาแนวทางการพัฒนาต่อไปในครั้งที่ 2

การดำเนินการพัฒนาในครั้งที่ 2

1. กิจกรรมพัฒนาวินัยเชิงบวก มีเป้าหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในลักษณะเชิงบวกและเกื้อกูล และนักเรียนมีจิตสำนึกที่ดีในด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกายของนักเรียน โดยดำเนินกิจกรรมระหว่างวันที่ 10 - 11 กุมภาพันธ์ 2557 ลักษณะการดำเนินกิจกรรมเป็นการเสริมสร้าง การสอน การกระตุ้น การเตือน การสื่อสารอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความคาดหวังแนวทางการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีวินัยในด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกายของนักเรียน โดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การบรรยายถึงพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกายของนักเรียนที่เหมาะสม การให้เหตุผลที่ชัดเจน ขอให้นักเรียนแสดงการรับรู้ และการให้รางวัล/แสดงความชื่นชมต่อพฤติกรรมที่เหมาะสมของครู ผู้ปกครอง เพื่อน และชุมชน หลังจากการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องพบว่า สภาพบรรยากาศภายในโรงเรียนเป็นมิตรกับนักเรียนมากขึ้น ครูและนักเรียนปฏิสัมพันธ์กันทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียนนักเรียนกล้าพูดแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น กล้าให้เหตุผล ลดการต่อต้านกฎระเบียบของโรงเรียนในเรื่องการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกายของนักเรียน นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องกฎระเบียบของโรงเรียนและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในเรื่องการตรงต่อเวลา และด้านการแต่งกาย

ของนักเรียน ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรม และการสัมภาษณ์การดำเนินงานพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียน ด้านด้านการตรงต่อเวลาและด้านการแต่งกายของนักเรียน ด้วยกิจกรรมเสริมสร้างวินัยเชิงบวกมี ข้อมูลจากการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

“...อยากจะแก้ไขกฎบางข้อของโรงเรียน เช่น การมาโรงเรียนสาย ครูจะไม่ค่อยฟัง เหตุผลเหมือนกัน เวลาที่เรามาโรงเรียนสายบางครั้งก็มีเหตุจำเป็นที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเรา มันขึ้นอยู่กับผู้ปกครองมารับส่งช้า และนักมีพฤติกรรมตื่นสายเลยทำให้เราต้องมาโรงเรียนสายไปด้วยถึงแม้ จะออกมารอแต่เช้า พยายามอธิบายแต่ครูไม่ยอมรับฟัง เลยโดนหักคะแนน ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 11 กุมภาพันธ์ 2557 : สัมภาษณ์)

“...ถ้าผิดจริงก็ยอมรับ แต่ไม่ควรดุด่ากับนักเรียน ควรพูดให้ดีๆ บางทีเรื่องเล็กน้อย แค่บางครั้งลืมการบ้านไว้ที่บ้านไม่ได้เอามาส่ง ครูบอกว่าเอาการบ้านไปให้พ่อเธอทำหรือ...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 11 กุมภาพันธ์ 2557 : สัมภาษณ์)

“...ถ้ามีเรื่องหนักใจร้ายแรงจะปรึกษาเพื่อน ๆ มากกว่าที่จะปรึกษาครู ถ้าทำการบ้านไม่เข้าใจยอมลอกการบ้านเพื่อนดีกว่าไปถามครู...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 11 กุมภาพันธ์ 2557 : สัมภาษณ์)

“...ในการทำงานของผมนั้น ผมอยากได้กำลังใจจากฝ่ายบริหารเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสังคมและหน่วยงานต่างๆที่เห็นความสำคัญของเด็ก โดยอยากจะได้ความรู้ วิธีการ เทคนิคในการอบรมสัมมนา ร่วมกันคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาให้กับเด็กที่มีปัญหาหลากหลาย แตกต่างกัน...”

(กลุ่มผู้ร่วมวิจัย. 11 กุมภาพันธ์ 2557 : สัมภาษณ์)

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมพัฒนาวิสัยทัศน์ พบว่า ในการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ครู ผู้ปกครอง เพื่อนจะต้องการให้ความรักความอบอุ่น และแนวทางที่ชัดเจนที่สอดคล้องกับความต้องการตามพัฒนาการแต่ละช่วงวัย และเป็น การสอนในสิ่งที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ๆ เพื่อไปให้ถึง เป้าหมายระยะยาวที่เราตั้งไว้ การสร้างวินัยเชิงบวกไม่เกี่ยวกับการลงโทษ แต่เป็นการแก้ปัญหา ซึ่งต้องใช้สติคิดพิจารณาและใช้การฝึกฝนให้เคยชินซึ่งจากการพัฒนาวิสัยทัศน์เชิงบวกอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนลดการต่อต้านกฎระเบียบของโรงเรียนในด้านการแต่งกายและด้านการตรงต่อเวลา ลง นักเรียนยอมรับเมื่อทำผิดจริง ๆ และปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นหลังจากได้รับการพัฒนา จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 96.42 หลังจากได้ดำเนินการนิเทศติดตามผลให้แก่ นักเรียนแล้วทำให้นักเรียนได้เป็นผู้มีวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านการทิ้งขยะให้ถูกที่มากขึ้น